

خطر بحران آبی جدید برای جمهوری آذربایجان و شمالغرب ایران

بهره برداری از سد و نیروگاه «کاراکورت» استان قارص ترکیه بر روی رودخانه ارس در سال ۲۰۲۰ می تواند موجب ایجاد بحران آبی جدید برای جمهوری آذربایجان و شمالغرب ایران گردد.

به گزارش آران نیوز، از ترکیه خبر میرسد که عملیات ساخت سد و نیروگاه «کاراکورت» بر روی رود ارس در حال اجراست و به گزارش سایت قارص مانشتی، آقای تورکر اوکسوز استاندار استان قارص ترکیه گفته است که عملیات احداث این سد بر بزرگترین طرح حوزه آبخیزی رود ارس در منطقه ساری قامیش واقع در استان قارص ترکیه در حال اجرا است. بنا به گزارش اداره امور آب دولت ترکیه؛ طول بدنه این سد ۱۴۲ متر، طول تاج سد ۴۹۷ متر و حجم ذخیره آب آن ۶۰۰ میلیون متر مکعب است. بهره برداری از سد و نیروگاه «کاراکورت» واقع شده بر روی رودخانه ارس در سال ۲۰۲۰، بخش های وسیعی از کشتزارها و باغات استان های آذربایجان و اردبیل ایران و نیز جمهوری آذربایجان را با بحران آب مواجه خواهد کرد.

گفتنی است ترکیه از اوایل دهه 1980 میلادی، پروژه های جدید سد سازی را آغاز نمود. هدف از این پروژه این بود تا ترکیه بتواند، رودخانه های دجله و فرات را مهار کند (رودخانه هایی که خود از کوهستان های ارمنستان سرچشمه می گیرد). در آن زمان، قدرتهای وقت یعنی صدام حسین و حافظ اسد که دارای قدرت بسیاری بودند، شدیداً به دولت ترکیه هشدار دادند که ما چنین کاری را بر نمی تابیم.

اما بعد از اینکه کشور عراق در زمان دفاع 8 ساله ایرانیان بسیار ضعیف شد، سپس با اشغال کویت توسط عراق و حمله آمریکا به عراق، در گیر شدن عراق با جریان های تروریستی القاعده و داعش، تمامی این عوامل باعث از هم پاشیدگی دولت بغداد شد. در نتیجه دولت ترکیه از ضعف دولت مرکزی عراق و از سوی دیگر از ضعف دولت مرکزی در زمان بشار اسد و جریان های تروریستی که در سوریه اتفاق افتاد، استفاده نمود. ترکیه با گرفتن وام های بزرگ جهانی، توانست 22 سد بر روی رودخانه های دجله و فرات بزند. ترکیه طی سال گذشته مشغول ساخت مجموعه ای از سدهای کوچک و بزرگ (شامل 22 سد و 19 طرح آبی - برقی) بر روی رودخانه های دجله و فرات بوده است که در مجموع به آنها 39#&پروژه آتاتولی جنوب شرقی 39#& گفته می شود.

ترکیه همچنین نسبت به انتقادات دولت های مرتبط با این رودخانه ها و اعتراضاتی که اقدام ترکیه را مغایر حقوق بین الملل آبی می خواند، بی توجه بوده است. بحران کم آبی که در اثر اجرای پروژه های سد سازی ترکیه در عراق ایجاد شده است به خوبی خود را نشان داده است و در سالهای گذشته بحران آب در عراق باعث ممنوعیت کاشت برنج در این کشور و ترک زمین های زراعی از سوی کشاورزان شده است.

در سال 1992 دولت ترکیه با افتتاح سد بزرگ آتاتورک بر رود فرات که ظرفیت آن معادل 650 سد ایرانی بود، عملاً آغاز شکل گیری ریزگردها در غرب ایران و تشدید بیابان زایی در عراق را سبب شد.

تصاویر منتشر شده از شمال عراق در زمان آغاز آبیگری سد ایلیسو نشان می داد که کف رودخانه دجله در این مناطق کاملاً نمایان شده و در بغداد کودکان به دلیل پایین آمدن آب رودخانه، در مناطق عمیق رودخانه، در حال بازی هستند.

در پایان باید بگوئیم ترکیه پروژه های سد سازی خود را بی توجه به هشدار های بین المللی و نیز بدون در نظر گرفتن تبعات زیست محیطی آن برای همسایگان خود در سوریه، عراق و ایران و همچنین کشور های جمهوری آذربایجان و ارمنستان به پیش می برد و لازم است این کشور ها اقدامات عملی و بسیار جدی را برای مقابله با این فاجعه زیست محیطی انجام دهند.